

MATERIALS

**OF THE XIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE**

**«MODERN SCIENTIFIC POTENTIAL -
2017»**

28 February -07 March , 2017

Volume 7
Political science
Philological sciences
Psychology and sociology

SHEFFIELD
SCIENCE AND EDUCATION LTD
2017

SCIENCE AND EDUCATION LTD

Registered in ENGLAND & WALES Registered Number: 08878342

OFFICE 1, VELOCITY TOWER, 10 ST. MARY'S GATE,
SHEFFIELD, S YORKSHIRE, ENGLAND, S1 4LR

Materials of the

XIII International scientific and practical Conference

«Modern scientific potential - 2017», Volume 7 : Psychology and sociology .
Philological sciences . Political science . Sheffield. Science and education
LTD -112 p.

Editor: Michael Wilson

Manager: William Jones

Technical worker: Daniel Brown

**Materials of the XIII International scientific and practical conference,
«Modern scientific potential - 2017», 28 February -07 March , 2017 on
Psychology and sociology . Philological sciences . Political science .**

For students, research workers.

Price 3 euro

ISBN 978-966-8736-05-6

© Authors , 2017

© SCIENCE AND EDUCATION LTD, 2017

Соляник В.І.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ КОНЦЕПТУ «ЛЮДИНА» В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ Ф. С. ФІЦДЖЕРАЛЬДА

Мова створює свій світ, у якому присутні фрагменти культури, історії, психології. У мові віддзеркалюються певний світогляд та духовні якості її носіїв. Установленою у мовознавстві вважають думку, що головним у дискурсі кожної культури є поняття «Людини». У всіх мовах функціонують слова, що характеризують це поняття, але його не можна звести до простої їх множини. Посилання на те, що люди говорять чи роблять, відіграє велику роль у дискурсі всіх культур. Поняття «Людини» є фундаментальним не тільки в мовній картині певного автора, а й в концептуалізації світу взагалі.

В сучасній лінгвістиці концепти розглядаються в аспекті художньої комунікації, їх динаміки в ідіостилі письменника, способів вербалізації в художньому творі. Особлива увага вчених приділяється дослідженню смислової структури концептів, яка виявляється через аналіз мовних засобів її репрезентації [1, 2, 3]. У когнітивних дослідженнях семантики художнього тексту акцентується складна багатовимірна й багатокомпонентна структура концептів.

Матеріалом дослідження було обрано такі оповідання Ф. С. Фіцджеральда, як «*The Rich Boy*», «*The Diamond as big as Ritz*», «*First Blood*», «*Boil some water – lots of it*», «*The Swimmers*», «*Heart in boots*», «*The Bridal Party*», «*A night at the fair*», «*The Ice Palace*», «*Babylon Revisited*», «*Dearly Beloved*», «*Family in the Wind*», «*The Fiend*» [4], та на їх основі запропоновано схему структури концепту «Людина» у мовній картині світу цього американського письменника.

Структуру концепту «Людина» можна уявити у вигляді кола із центром – ядром, приядерною зоною і периферією, що складається з кількох сегментів. Ядро поля представляє поняття «Людина» як таке; приядерну зону утворюють смислові атрибути-домінанти; периферія представлена кількома тематичними мікрополлями, кожне з яких є сукупністю смислових атрибутів,

угрупованих навколо тематичного ідентифікатора. Тематичні мікрополя розташовуються у трьох сегментах периферії концепту – онтологічному, узуальному й індивідуально-авторському – залежно від типу семантичної спільності між атрибутами-домінантами і тематичними ідентифікаторами мікрополів.

Перший, **онтологічний сегмент** концепту «Людина» – найближчий до ядра; його утворюють такі тематичні мікрополя, компоненти яких гносеологічно ціннісні, виражають основну ознаку елемента культури, структурованого художнім концептом.

Другий, **узуальний сегмент** концепту «Людина» містить тематичні мікрополя, у складі яких смислові атрибути репрезентують узагальнене знання соціуму про культурний елемент, що концептуалізується. Оскільки узуальні атрибути концепту виражають культурно-національне уявлення людини про світ і є носіями культурної пам'яті народу, вони також відбивають загальнолюдські цінності. Тому вважаємо за можливе формувати узуальний сегмент концепту «Людина» в творах Ф. С. Фіцджеральда смисловими атрибутами, що передають ознаки елемента культури, відомі кожному носію сучасної культури і значущі для нього. Узуальний сегмент концепту «Людина» заповнюють тематичні мікрополя «енергійність» і «рух», пов'язані зі смисловим атрибутом-домінантою **живий організм** причиново-наслідковими відношеннями, а також мікрополе «духовність» у відношеннях атрибутивності зі смисловим атрибутом-домінантою **суспільна істота**. Для людини як суспільної істоти характерною ознакою є духовність.

Третій, **індивідуально-авторський сегмент** концепту репрезентований тематичними мікрополлями, смислові атрибути яких виражають додаткові смисли, не характерні для загальноприйнятого колективного знання і навіть відмінні від нього. Тому такі тематичні мікрополя пов'язані з поняттям, що виражається ядерними атрибутами-домінантами, антонімічними відношеннями та різними типами асоціацій. Наприклад, індивідуально-авторський сегмент концепту «Людина» містить всі тематичні мікрополя, що знаходяться в асоціативних зв'язках із атрибутом-домінантою **живий організм** («творіння», «невідомість», «беззахисність», «нестійкість», «обмеженість у часі й у просторі») та **суспільна істота** («ворожість», «нікчемність», «цінність»).

Таким чином, побудову концепту «Людина» доцільно здійснювати через послідовний аналіз різних типів спільності між елементами поля:

семантичний зв'язок парадигматичного типу – між елементами онтологічного сегмента, семантичний зв'язок синтагматичного типу – між елементами узуального сегмента, асоціативно-смісловий зв'язок – між елементами індивідуально-авторського сегмента.

Проведене дослідження структури концепту «Людина» показало системний характер її організації, який проявляється в наявності компонентів поля і різних типів зв'язків між ними. Врахування асоціативно-сміслових зв'язків на трьох рівнях, особливо на третьому, тобто взаємозв'язків між тематичними ідентифікаторами різних мікрополів і ядром поля концепту «Людина» уможливорює побудову концепту, сегменти якого (онтологічний, узуальний та індивідуально-авторський) утворюють континуум, що демонструє ланцюг поступових переходів від центру до периферії. Сміслові атрибути індивідуально-авторського сегмента, які пов'язані з ядерними атрибутами-домінантами асоціативно, розкривають специфіку розуміння Ф. С. Фіцджеральдом фрагментів дійсності, структурованих різними концептами.

Література:

1. **Кубрякова Е.С.** Язык и знание: На пути получения знаний о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Кубрякова Е. С. – М.: Языки словянской культуры, 2004. – 560 с.
2. **Лисиченко Л.А.** Структура мовної картини світу. Мовознавство / Лисиченко Л.А. – Х., 2004. – № 5-6. – С. 36-41.
3. **Соляник В.І.** Концепт «Людина» як основа антропоцентризму (на матеріалі творів Ф.С. Фіцджеральда). Лінгвістичні дослідження / Соляник В.І. – Харків, 2014. – Випуск 37. – С. 169-171.
4. **Fitzgerald, F. Scott.** «Selected Short Stories» / F. Scott Fitzgerald. – Moscow : Progres Publishers, 1979. – 357 p.

CONTENTS

PHILOLOGICAL SCIENCES

Language, speech, speech communication

Тунникова В.А., Лышевская К.И. PROBLEMS OF COMMUNICATION IN ENGLISH AT THE SERVICE ESTABLISHMENTS AROUSED BY THE 2018 FIFA WORLD CUP RUSSIA	3
Danyushina Yulia “VERBAL TRUMPOLOGY” (ON RHETORIC AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES OF D.TRUMP).....	7
Галлас Н.В. ТЕКСТ КАК ОБЪЕКТ ФИЛОЛОГИИ.....	10
Молдазимова А.Е. САТИРА САҢЛАҚТАРЫ.....	13
Муканова З.А. АҒЫЛШЫН ТІЛІ САБАҚТАРЫНДА БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ТЫҢДАП ТҮСІНУ ІСКЕРЛІКТЕРІ МЕН ДАҒДЫЛАРЫН ДАМУЫ	16
Тлеубай С.Т. СӨЗ ӘДЕБІНІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ МЕН ЕРЕЖЕЛЕРІ.....	19
Шангереева Ш.Т СИНКВЕЙН ӘДІСІН АҒЫЛШЫН ТІЛІ САБАҒЫНДА ҚОЛДАНУ.....	22
Сатмухамбетова Қ.С. СУБЪЕКТИВТІ МОДАЛЬДІЛІКТІҢ ЛЕКСИКАЛЫҚ ДЕҢГЕЙДЕ БЕРІЛУІ.....	25
Dmytryk A. Y., Panchenko V. V. CONFUSING WORDS AND SOME COMMON MISTAKES IN ENGLISH.....	31
Соляник В.І. ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ КОНЦЕПТУ «ЛЮДИНА» В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ Ф. С. ФІЦДЖЕРАЛЬДА.....	34
Исембаева Л.А. ШЕТЕЛ ТІЛІНДЕ СӨЙЛЕУ ІСКЕРЛІКТЕРІ МЕН ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ	37